

Freedom | สรุปลังคม

สอบกลางภาค 1/2566

โดย M.3/7 | FREEDOM GROUP

- พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ
- สาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง
- สังฆคุณ และวัชรธรรมสำคัญในกรอบอริยสัง 4
- หลักธรรมเพื่อการทำงาน
- พุทธมามกะ
- การธำรงรักษาศาสนา

คำเตือน

เนื้อหาทั้งหมดเป็นเนื้อหาที่สรุปด้วยตนเอง
เนื้อหาจาก หนังสือ/สมุด/ซีดี และครู
เนื้อหาอาจมีความผิดพลาดได้

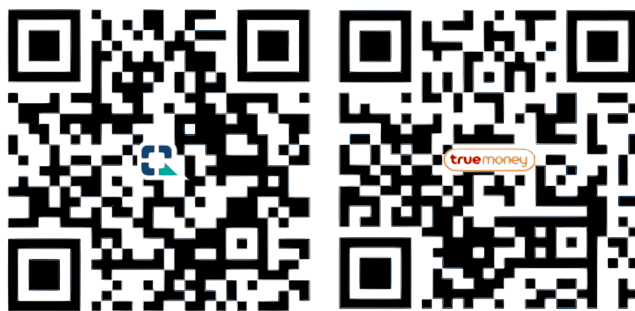

FREEDOM
ASSUMPTION COLLEGE THONBURI

ONLINE PDF
POOMP5.COM/FREEDOM

SUPPORT US

PROMPT PAY TRUEMONEY

พุทธประวัติจากพระพุทธรูป

ปางพระพุทธรูป คือลักษณะของรูปสมมุติของพระพุทธเจ้าในอิริยาบถต่าง ๆ

ปางมารวิชัย

ชื่อ : มารวิชัย , ชนะมาร , มารสะคั่ง

ลักษณะ : มือซ้ายวางบนตัก มือขวาชี้ลงพื้น

เกิดขึ้นตอน : พระพุทธเจ้านั่งขัดสมาธิใต้ต้นโพธิ์ (15 ค่ำ เดือน 6)

ความเป็นมา : พระพุทธเจ้าช้านิวลงพื้น ทำให้พระแม่ธรณีขึ้นมาแล้ว ชีบน้ำในมวยผม จนเกิดกระแสน้ำพิศพา มารที่ตามขวางพระพุทธเจ้า ไปจนหมด

ชื่อ : ปางปฐมเทศนา

ลักษณะ : มือซ้ายวางบนตัก มือขวายกขึ้นจับนิ้วมือเป็นวงกลม

เกิดขึ้นตอน : แสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (15 ค่ำ เดือน 8)

ความเป็นมา : ปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ / โทณทัณฑุญะ เกิดดวงตาเห็นธรรม สำเร็จเป็นพระโสดาบัน ในวันนั้น และ**เป็นพระสงฆ์รูปแรกของพระพุทธศาสนา**

ปางปฐมเทศนา

ปางลีลา

ชื่อ : ปางลีลา (เป็นปางประทับยืน)

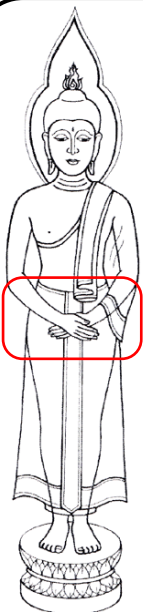
ลักษณะ : มือซ้ายยกขึ้นเสมอ ออก มือขวาลงตามพระวรกาย (มีลักษณะอ่อนช้อย)

เกิดขึ้นตอน : พระพุทธเจ้าเสด็จไปแสดงธรรมกับแม่ ที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์

ความเป็นมา : แสดงธรรมโปรดพระพุทธรูปรมาดา วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หลังจากออกพรรษา เสด็จลงจากสวรรค์ ผู้คนจำนวนมากต่างพากันยินดี

พระประจำวัน

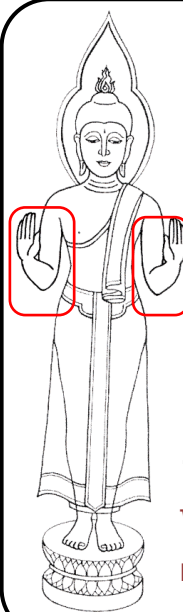
วันอาทิตย์ ปางถวายเนตร

สัปดาห์แรก เสวยวิมุตติสุข (ความอิ่มอกอิ่มใจ) ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์นั้น สัปดาห์สอง ประทับยืนทอดพระเนตรใต้ต้นโพธิ์ ไม่กระพริบตา 7 วัน สถานที่ตรงนี้เรียกว่า “อนิมิสเจดีย์”

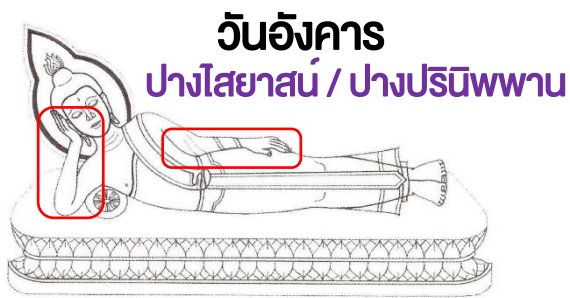
ข้อคิด : แสดงให้เห็นถึงความกตัญญู กตเวทิต่างที่ทรงได้อาศัยร่มเงาจนได้ตรัสรู้

วันจันทร์ ปางห้ามญาติ / ปางห้ามสมุทร

เนื่องจากญาติฝ่ายบิดากรุงกบิลพัสดุ์ และญาติฝ่ายมารดากรุงเทวทหะซึ่งอาศัยอยู่คนละฝั่งของแม่น้ำโรหิตี เกิดทะเลาะวิวาทแย่งน้ำ เพื่อ เพาะปลูก ทำให้พระพุทธเจ้าจึงเสด็จไปเจรจาห้ามทัพ

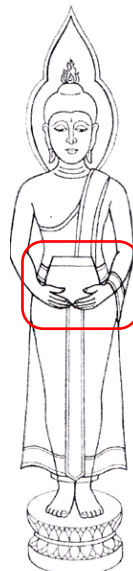
ข้อคิด : “อย่ากรงวิวาทแย่งสมบัติกันเลย” มีไว้เตือนใจ ให้ทุกฝ่ายรู้จักสามัคคี

วันอังคาร ปางไสยาสน์ / ปางปรินิพพาน

ปางไสยาสน์หรือปางปรินิพพาน เป็นพุทธประวัติ พระพุทธเจ้า ให้พระจุนทะเถระปูลาสนะระหว่างต้นริง แล้วจึงประทับบรมมถ ตั้งพระทัยไม่ลุกขึ้นอีก

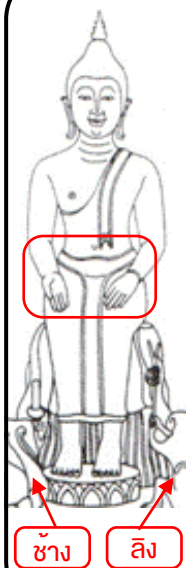
ข้อคิด : ไม่ประมาท สังขารทั้งหลายเป็นสิ่งไม่เที่ยง แม้กระทั่งพระพุทธองค์ก็ยิ่งเสื่อมไม่พ้น

วันพุธ (กลางวัน) ปางอุมบาตร

พระพุทธเจ้าโปรดพระบิดา เมื่อแสดงธรรม จบ บิคาและญาติเกิดความปลื้ม จนลืม กราบอุสให้มารับภัตตาหารในวัง วันรุ่งขึ้น พระพุทธเจ้าออกบิณฑบาตร จากประชาชน ทักไปในกรุงกบิลพัสดุ์

ข้อคิด : เป็นผู้ช่วยเหลือโลก สอนให้เป็นผู้รู้จักเสียสละ คือผู้รู้ ผู้ช่วยผู้อื่น

วันพุธ (กลางคืน) ปางปาสิไลยก์

ตอนประทับอยู่เมืองโกสัมพี พระภิกษุไม่สามัคคี ไม่อยู่ในพุทธโอวาทพระองค์จึงเสด็จไปอยู่ตามลำพัง โดยมีพญาช่างและพญาสิง คอยรับใช้พระพุทธเจ้าด้วยความเคารพเมื่อชาวบ้านรู้สาเหตุจึงตำหนิ พระภิกษุเหล่านี้จึงได้สำนึก

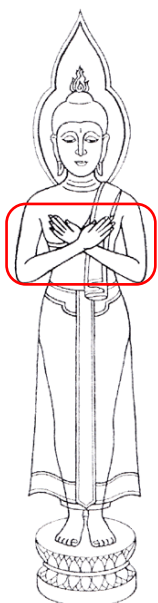
ข้อคิด : เป็นอนุสรณ์เตือนใจถึงการแตกสามัคคี การทะเลาะวิวาทกัน

วันพฤหัสบดี ปางสมาธิ

ปางที่พระบรมโพธิสัตว์ (พระพุทธเจ้า ก่อนบรรลุนิพพาน) นั่งขัดสมาธิบนบรรลึงก์หน้าคาใต้ต้นโพธิ์ และได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

ข้อคิด : การตั้งจิตมั่นบริสุทธ์ผ่องใส ปราศจากอุปกิเลส จิตมีชัยชนะเหนือพญามาร

วันศุกร์ ปางรำพึง

หลังตรัสรู้ไม่นาน พระพุทธเจ้ารำพึงถึงธรรมที่ตรัสรู้ว่าเป็นธรรมที่มีความละเอียดลึกซึ้งยากที่มนุษย์ปุถุชนจะรู้ได้ ทรงรำพึงถึงธรรมที่แสดงโปรดบุคคลที่พอจะโปรดได้

ข้อคิด : ครุ่นคิด ตรึกตรอง ใคร่ครวญถึงเรื่องราวต่างๆ

วันเสาร์ ปางนาคปรก

เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงประทับใต้ต้นมุจลินท์ (ต้นจิก) ขณะนั้นฝนตกลงมาไม่หยุด พญานาคจึงงัดร่างเป็นวงกลม เพื่อเป็นบัลลังก์ แล้วแผ่พังพานคลุมเหนือเศียร พระพุทธเจ้ามิให้ฝนตกโดน

ข้อคิด : ผู้มีธรรม รู้เห็นสังขาร ตามความจริง เป็นคนไม่เบียดเบียนคือ ความสำรวมในสัตว์ทั้งหลาย

สาวก / ชาดก

สุวัณณหังสชาดก

ข้อคิด : ควรยินดีกับสิ่งที่ตนได้
เพราะหาก **โลกมาก ลากหาย**
และ**อกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ**
ย่อมไม่เจริญ

นันทิวาสารชาดก

ข้อคิด : แม้คนที่กตัญญูรู้คุณ ตั้งใจจะทดแทน
คุณ ย่อมทำตามใจเราทุกอย่าง เขาก็ทนกับ
ถ้อยคำที่ไม่ไพเราะ คำพูดที่เสียดแทงใจ
เพราะฉะนั้น**ไม่ว่าตอนไหน ก็ไม่ควรพูดคำ**
หยาบเลย

สังขคุณ คือ คุณค่าของพระสงฆ์ (เกิดคุณ บุชา เคารพ)

พระสงฆ์เป็นเนือนาบุญหมายถึง เป็นที่ทำบุญอันยิ่งใหญ่ควรมุ่งศึกษาพระ
ธรรมให้เกิดปัญญา สมกับการสักการะนับถือของศาสนิกชน

ควรมีลักษณะตามสังขคุณ **9 ประการ** ดังนี้

1. เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว
2. เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว
3. เป็นผู้ปฏิบัติเป็นธรรม
4. เป็นผู้ปฏิบัติสมควร
5. เป็นผู้ควรของคำนับ
6. เป็นผู้ควรแก่เครื่องสักการะที่จัดไว้ต้อนรับ
7. เป็นผู้ควรแก่ของทำบุญรับทักษิณาทาน
8. เป็นผู้ควรทำอัญชสิกราบไหว้ได้สนิทใจ
9. เป็นนาบุญของโลก

อริยสัจ 4

ทุกข์

ความไม่สบายกาย
ไม่สบายใจ

สมุทัย

สาเหตุ
ที่ทำให้เกิดทุกข์

นิโรธ

การพ้นทุกข์

มรรค

วิธีการพ้นทุกข์

อริยาบท 4

ฉันทะ

รักในสิ่งที่ทำ
[PASSION]

วิริยะ

พยายามตั้งใจในสิ่งที่ทำ
[ความอด]

จิตตะ

เอาใจใส่ จดจ่อ
[FOCUS]

วิมังสา

ไตร่ตรอง รอบคอบ
[ประเมิน]

พุทธมามกะ: แปลว่า ผู้ถือว่าพระพุทธรเจ้าเป็นของเรา หมายถึงผู้ประกาศตนว่าขอ
ถือพระพุทธรเจ้าว่าเป็นสรณะ หรือผู้ประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา
การประกาศตนเป็นพุทธมามกะนั้น **ต้องแสดงต่อหน้าพระสงฆ์** หรือ **ในที่ประชุมสงฆ์**

การธำรงบำรุงรักษาศาสนา

ปัจจุบันนี้ พระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายออกไป อย่างกว้างขวาง **มีคนบางกลุ่มหา
ผลประโยชน์เข้าตนเอง** โดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือทำให้ พระพุทธศาสนา
เสื่อมลง ดังนั้น **หน้าที่ของชาวพุทธ** นอกจากจะศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่ง
สอน ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ยัง **ต้องช่วยกันปกป้องธำรงรักษาพระพุทธศาสนา**
ไม่ให้มัวหมอง เพื่อให้ดำรงอยู่สืบไป